

Vondt og vanskelig, seksuelle overgrep

5. -7. trinn

Skjermen viser:	I timen:
Istedenfor å bruke Livet&Sånn sitt innhold til disse timene kan dere gjerne bruke temaet Din kropp fra jegvet.no Din kropp / 5.-7. trinn / Jeg vet Dette er et svært godt materiell med nye, gode filmer, og her er nok å ta av til å jobbe godt med temaet. Dere kan også bruke litt av dette og litt fra materialet som ligger under her. Istedenfor å ha ei lang økt om dette temaet bør du dele det opp og ha to eller flere korte.	
	Første økt: Introduser til elevene: <i>I denne timen skal vi se en film om noe som de fleste barn slipper å oppleve. Vi skal lære om seksuelle overgrep. Alle må vite hva dette er og at det ikke er lov. Det er fordi de som opplever slike ting må få sjansen til å si fra til noen voksne, slik at vi kan få det til å stoppe. For ingen barn skal måtte oppleve seksuelle overgrep. I denne timen skal vi se to filmer og snakke litt, og etter det skal vi jobbe med Så skal vi se noen filmer til en annen dag.</i> <i>Det er viktig å snakke om sånne ting, derfor skal vi ha denne timen. Når vi ser filmene vil noen kunne kjenne seg igjen eller vite om noen som har det sånn. Da er det fint å kunne snakke om det og vi vil gjerne høre på alle som har noe å fortelle. Men vi forteller til voksne etter timen, i friminutt eller en annen gang og ikke mens klassa hører på.</i> Se filmen Informasjonsvideo om overgrep mot barn - YouTube Se på bildene og snakk sammen i klassa, men ikke spør noen som ikke ser ut til å be om ordet.
Se bilde og snakk sammen	
	Når noen tvinger, lurer, presser, truer eller lokker barn til å være med på sex-handlinger er det seksuelle overgrep. Private områder skal være private! Også å måtte se på sex-handlinger kan være overgrep.
	Voksne har aldri lov å gjøre sex-ting med barn. Barn må være 16 år for å kunne si ja til sex.
	Slike opplevelser tar stor plass og gjør det vanskelig å få til og gjøre de tinga man vil og skal. Man kan få vondt i kroppen, og kjenne mange vonde følelser.
	For å få hjelp må barn oftest si fra – selv om de ikke har fått lov å si fra. Noen ganger er det voksne som oppdager noe og spør, da er det viktig å svare ærlig.

	Se filmen Samtykke for barn - YouTube
• Er det vanlig å be om samtykke før man tar på andre, eller gir ein klem? • Burde det vere det?	• Er det vanlig å be om samtykke før man tar på andre, eller gir en klem? • Burde det være det?
• Seksuelle overgrep skjer også på nett. • Både gutar og jenter kan bli utsatt for dette.	Det er viktig å minne elevene om at seksuelle overgrep også skjer på nett. Og at dette skjer med både gutter og jenter. Det er svært mange barn som har blitt lurt til å kle av seg framfor kamera, eller sende bilde av seg selv uten klær – og så har de blitt trua til å gjøre mer alvorlige handlinger mot seg selv. Noen er kjempeflinke til å lure barn til å tro at de er supersnille, eller at de er kjærester på nett og bare vil være gode. Dette er veldig skummelt og kan føre til mye vondt. Snakk med voksne og meld til politiet.
Avrund timen: <i>Vi har nå sett en film om seksuelle overgrep som viser hva det er, og at dette aldri er lov. Dessverre er det mange barn som ikke tør å fortelle om dette fordi de er redde for hva som skjer til å skje, med dem selv, med den som gjør dette eller med andre. Men det viktigste er alltid at overgrep blir stoppa. Husk at det går an å snakke med oss voksne på skolen også om slike ting, og at helsesykepleier spesielt er veldig vant til å snakke om sånt med barn.</i>	
	Se gjerne denne til slutt Alarmtelefonen for barn og unge - 116 111 - Ungdom - YouTube Avslutt økta med å si at dere også skal jobbe med dette en annen dag, men nå skal dere (velg en aktivitet der elevene jobber selvstendig slik at du kan gå rundt i rommet og fange opp eventuelle reaksjoner).
Andre økt Introduser for elevene: <i>Tidligere har vi sett filmen om vonde hemmeligheter, og om samtykke. Så vi vet at seksuelle overgrep er når noen gjør sex-ting med barn, og vi vet at det aldri er lov, og at det alltid er de som gjør det sin skyld – ikke barnet. I dag skal vi se tre episoder om overgrep og snakke litt om disse. Her er det et eldre søskenbarn som er den som gjør noe ulovlig. Når vi ser filmene vil noen kunne kjenne seg igjen eller vite om noen som har det sånn. Da er det fint å kunne snakke om det, og vi vil gjerne høre på alle som har noe å fortelle. Men vi forteller til voksne etter timen, i friminutt eller en annen gang og ikke mens klassa hører på.</i>	
• Hva skjedde i denne filmen? • Var det greit av Jonas å ta bilde av Emma? • Var det greit at dei såg 15-års film med sex? • Kvifor ville han ikkje at ho skulle fortelje mora om filmen? • Kvifor trur du ho sendte eit bilde utan t-skjorte på?	Se episodene og snakk sammen i klassa, eller la elevene snakke med hverandre: NRK Super - Tema - Overgrep • Hva skjedde i denne filmen? • Var det greit av Jonas å ta bilde av Emma? • Var det greit at de så 15-års film med sex? • Hvorfor ville han ikke at hun skulle fortelle mora om filmen? • Hvorfor tror du hun sendte et bilde uten t-skjorte på?
• Kvifor sletta Emma meldinga før ho sendte den til Iben? • Kvifor trur du Jonas seier dei er «litt hemmelege kjærester»? • Burde mamma forstått at ho ikkje skulle be Jonas passe Emma og broren? • Kvifor fortel ikkje Emma til mamma kva som har skjedd?	NRK Super - Tema - Overgrep • Hvorfor sletta Emma meldinga før hun sendte den til Iben? • Hvorfor tror du Jonas sier de er «litt hemmelige kjærester»? • Burde mamma forstått at hun ikke skulle be Jonas passe Emma og broren? • Hvorfor forteller ikke Emma til mamma hva som har skjedd?

• Korleis reagerte Emma når ho fant ut at Iben ikke kunne overnatte? • Denne gangen var Emma forberedt når Jonas prøvde å ta på ho, og då klarte ho å sette grenser. Kva gjorde ho? • Visst ho ikkje hadde klart å si nei, men berre satt der utan å forsvare seg, kven sin skyld hadde det vore om Jonas hadde gjort noko med ho då? • Iben og mamma til Iben var veldig flinke til å hjelpe Emma, kva gjorde dei riktig?	<u>NRK Super - Tema - Overgrep</u> • Hvordan reagerte Emma når hun fant ut at Iben ikke kunne overnatte? • Denne gangen var Emma forberedt når Jonas prøvde å ta på henne, og då klarte hun å sette grenser. Hva gjorde hun? • Hvis hun ikke hadde klart å si nei, men bare satt der uten å forsvare seg, hvem sin skyld hadde det vært om Jonas hadde gjort noe med henne da? • Iben og mamma til Iben var veldig flinke til å hjelpe Emma, hva gjorde de riktig?
 • Seksuelle overgrep skjer også på nett. • Både gutter og jenter kan bli utsatt for dette.	Minn om at seksuelle overgrep også kan skje på nett, og at både jenter og gutter kan oppleve seksuelle overgrep.
 Kva kan barn gjere for å få hjelp?	Avrund timen: <i>Vi har nå sett serien om overgrep, og vi har tidligere sett filmene om seksuelle overgrep og samtykke som viser hva det er, og at dette aldri er lov. Dessverre er det mange barn som ikke tør å fortelle om dette fordi de er redde for hva som kommer til å skje, med dem selv, med den som gjør dette eller med andre. Men det viktigste er alltid at overgrep blir stoppa. Du kan ALLTID snakke med oss på skolen om slike ting. Av og til er det litt mye som skjer, og kanskje får vi ikke med oss at du prøver å fortelle oss noe viktig. Det betyr ikke at vi ikke vil høre eller ikke bryr oss, men at du må prøve igjen eller prøve å si det til en annen av oss voksne. Helsesykepleier har ofte mer tid til samtaler med elever alene, og er vant til å snakke med elever om slike tema.</i>
Se gjerne denne til slutt: Alarmtelefonen for barn og unge - 116 111 - Barn - YouTube eller vis sida Barn 7–12 år Alarmtelefonen for barn og unge (116111.nå) Etter dette går de videre med annen aktivitet, gjerne en der elevene jobbar selvstendig slik at du kan gå rundt i klasserommet og fange opp eventuelle signal eller gi omsorg.	